

Vychází 1., 10., 20. každého měsíce o 11. hod.
Expedice se nachází v obchodnictví v musikálních **Ludevít Fleischer** v Praze v železné ulici.

Za inserty platí se mimo kolek 30 kr. za řádek 3 kr. poprvé, 2 kr. podruhé.

DALIBOR.

Předplácí se: půll. 1 zl. 60 kr.,
celoročně 3 zl. 20 kr.

S poštou: půll. 1 zl. 80 kr.,
celor. 3 zl. 60 kr. r. č.

Pro státy německé: půlletně
1 tol., 8 nov. gr., celoročně
2 tol. 16 nov. gr.

Časopis pro hudbu, divadlo a umění vůbec.

Odpovědný redaktor :

Emanuel Meliš.

Nakladatel :

Ludevít Fleischer.

Antonín Paladius. *)

Životopisný nástin.

O tomto málo známém mladistvém virtuosovi na flétnu, jenž svého času co zázračné dítě považován byl, podařilo se nám některých dat se dozvědět a doufáme se zavděčiti hudebnímu světu, pakli je tuto sdělíme.

Antonín Paladius narodil se dne 16. března 1798 v k. městě *Brandýse* nad Labem. Otec jeho byl kupec, jenž žádného nákladu a výloh nešetřil, by dívky své správně a pečlivě vychoval. Nejmladší z dětí jeho byl Antonín, jenž již v sedmém roku stáří svého diskantistské místo zastával. Náhodou stalo se, že mladý Antonín slyšel na flétnu hráti *Brandýského* postmistra *Pervolfa*, což se mu tak zalíbilo, že si podloženu flétnu poštmistra na chvíli vypůjčil a podobné z ní zvuky na zahradě svých rodičů vyluzovati se snažil. I podařilo se mu to častějším cvičením na tomto nástroji, jímž se o samotě zanášel, a když jednou rodiče jeho s přátely svými doma se vyráželi, překvapil je Antonín přednesem několika milostných písní na tomž nástroji, tak že se mu všichni podivili. Rodiče vyptávali se ho, kde a od koho se tomu byl naučil, načež synáček odvětil: „Já sám o sobě, a ještě více se naučím!“

S radostí mu tedy potěšený otec koupil flétnu a škálu, by se Antonín jeho základu a dle pravidel umění tomu naučil, což se i stalo; neboť po čtvrt roce troufal si již mladý *Paladius* o Velké v kostele koncert *Plehlův* na flétnu přednáseti. Otec jeho srozuměl se o tom s ředitelem hudebního sboru, jenž se tomu rovněž podivil, jakož všichni ostatní v městě, an vůbec známo bylo, že se Antonín u nikoho flétně byl neučil. Všechno čekalo co nejdychtivěji na příští neděli; než málem byla by dychtivost všech zmařena byla; neboť se *Paladius* těžce roznemohl a ještě před sezváněním do kostela zimnicí se tetelil. Když jej ale po chvílce byla opustila a on nových sil nabyt, odebral se do kostela, kdež veškerého shromáždění náramnou překvapil radostí, pískaje na flétnu tak umělecky, jakž se toho jen od mistra, nikoliv ale od učenníka nadíti lze.

Čekalif naň mnozí po kostele dary a pochvalou ho obysypávající; mladík tento ale jsa myslí skromné šetrně se

*) *Dlabáč* ve svém lexikonu českých umělců zmiňuje se toliko šesti řádky o tomto mladistvém umělci, aniž udává, kde a kdy se narodil.

z nich poděkoval, nechtě ničehož přijmouti, potěšen jsa dosti z toho, že se první tento výstup podařil. Brzy na to dán byl *Paladius* od otce svého do Prahy, by se u vlastenského umělce *Antonína Bayera* ve hře na flétnu zdokonalil. V krátkém čase prospěl *Antonín* vedením mistra tohoto tak velice ve hře na flétnu, že se na umělecké cesty odebrati mohl.

(Dokončení.)

Vývin písní českých.

Příspěvek k dějepisu české hudby od *Em. A. Melíše*.

(Dokončení.)

„*Zlatý zpěvník*“ obsahoval v sobě v skutku mnoho ryzého zlata v oboru písní; neboť podal národu našemu několik přesných mincí, ježto až dosud v ustavičném oběhu se nacházejí. *Knížův „Břetislav“*, *Vorlův „Náš tatíček“*, *Jelenova „Ženuška“*, *Škroupova „Češka“*, *Hoškova „Holka z mlýna“* a *Hanzlíkova píseň „Na Vyšehrad“* jsou toho zjevným důkazem.

V „*Zlatém zpěvníku*“ debutoval okolo r. 1851 též *Jos. Leop. Zvonař* svými písněmi „*Mladý cikán*“ a „*Jaro lásky*“, jimiž nemalou pozornost na sebe povzbudil. Avšak plodný a důkladný tento skladatel rozvinul teprv od r. 1855 pravou činnost svou a stal se nejhodnější pěstovatelem českého zpěvu. Jeho „*Varyta a lyra*“ obsahuje značný počet zdařilých a národním duchem nadchnutých písní, dvojzpěvů, trojzpěvů a sborů, jimiž nemálo k obohacení literatury naší přispěl.

Vedle *Leop. Zvonaře* slušno s pochvalou jmenovati *Františka Pivodu*, kterýž svými písněmi „*Královny Alžběty*“, „*Osmero písněmi*“ u *Rob. Veita* vyšlymi jakož i mnohými jinými co skladatel v duchu národním proniknutý a nevšedními vlohami obdařený se osvědčil. I *František Kavan*, *Ferd. Laub*, *Zděnek Skuherský*, *Jos. Nesvadba*, *Jos. Bergmann* se značným úspěchem dědičné pole písní českých.

V tomtéž čase naladil i *Mich. Martinovský* lyru svou k novým písním.

Když r. 1858 hudební časopis „*Dalibor*“ s musikálními přílohami vycházeti počal, povzbudil tak mnohé mladé hudební skladatele ku komponování. K těmto náležejí jmenovitě *Lud. Procházka* a *Karel Slavík*, jejichžto první písně co přílohy k „*Daliboru*“ tiskem vyšly; dále: *Ed. Nápravník*, *Karel Bendl*, *Jindř. Pech*, *Alois Hnilička*, *Václav Zavrtal* a

mnozí jiní, z nichžto někteří od té doby značně prospěli a literaturu dobrými písněmi rozmnožili. Hlavně platí to o Lud. Procházkovi.

Co se dvoj- a trojzpěvů týče, je naše hudební literatura velmi chudá, a skladby, které v tomto oboru máme, jsou nazvíce plodem novější doby. *Nejprvnější dvojzpěvy* nacházíme ve „Věnci“ r. 1837 od Frant. Karasa, pak r. 1838 od Václ. Rosenkrance a Frant. Škroupa. V nejnovější době počali tento druh zpěvu s chvalným úspěchem pěstovati: Karel Bendl, Josef Bergman, Ed. Nápravník, Frant. Pivoda, Lud. Procházka a Leop. Zvonař. Jest v skutku co litovati, že až dosud slavní zpěváčtí spolkové tak málo domácích dvouzpěvů si všímají a raději k překladům cizích duett sahají. Klademe našim zpěváckým spolkům na srdce, aby v produkcích svých dvojzpěvy české pěstovali, neboť jen tím povzbuzeni budou naše skladatelé k novým pracem téhož druhu.

Co jsme o dvojzpěvích pravili, to platí i o *trojzpěvích*. V oboru tomto pracoval v nejnovější době nejvíce a nejúsilovněji náš Jos. Leop. Zvonař a pak Hynek Vojáček.

Nyní nezbývá nám, než jen několik slov o pěstování mužských čtvero zpěvů pronést. Tento druh zpěvů zavedl r. 1799 Langer s Höserem a jinými pěvci Pražskými. Nejprvé provozovali se čtvero zpěvy německé a později, když duch národní z dlouhé dřimoty své se probuzovati počal, pomýšlelo se i na čtvero zpěvy v české řeči. Okolo r. 1821 počaly se již přičiněním Alojsa *Jelena* zastavenička v češtině zpívat. Bylyť to však nejvíce do češtiny přeložené, tehdaž velice oblíbená kvartetta od Eisenhofra. Jak se zdá, byl Al. Jelen jeden z nejprvnějších, jenž české čtvero zpěvy skládal. Kdy as první kvartetto tiskem vyšlo, nedá se s jistotou určit, avšak jak se domníváme, bude to „Zastaveničko“ od nejmenovaného skladatele, které r. 1822 co příloha k časopisu „Dobroslavu“ podáno bylo.

As okolo r. 1833 počínaly mužské kvartetní společnosti v Praze přicházeti do obliby a v brzku bylo mnoho takových kvartetních společností pohromadě. Jedno z nejvýtečnějších kvartetů sestávalo z barona Lariše, obou Haroušů a Lorence a hlavně jest tomuto kvartettu co děkovati za probuzování lásky tomuto odboru hudby a za vzdělávání českých čtvero zpěvů, tehdaž ještě pořádku pěstovaných. Tenkrát zaznívaly v Praze čtvero zpěvy od Lorence („Lovecká“, „Přání“, atd.) nynějšího učitele na škole varhanické v Przemyslu v Hariči, které však, pokud víme, tiskem nevyšly; pak kvartetta od Jos. Vašáka, z nichžto několik pod jménem „Lumír“ r. 1833 uveřejněny jsou. J. Vašák měl rozhodný talent ku komponování čtvero zpěvů, zvláště veselých a žertovných, o čemž jeho „Radostné cestování“ patrného svědectví podává. Se šťastným výsledkem debutoval též J. P. Martinovský na tomto poli, vydav r. 1834 tiskem „Patero zpěvů čtverhlavých“, z nichžto píseň „Pospolita“ nade všechny vyniká. Zdaž jeho dílek kvartett, kteréž r. 1836 „Včela“ oznámila, tiskem vyšel, není nám povědomo, to však zdá se býti jisté, že veselý ruch kvartetních společností již tohoto roku ochaboval, a že také zřídka kdy nové čtvero zpěvy české na světlo vycházely. Jen ve „Věnci“ nacházíme některé čtvero zpěvy, které však brzy k zapomenutí přišly.

Příznivá doba mužskému čtvero zpěvu nastala r. 1840

založením Žofinské akademie, o níž si *Jelen* co první ředitel její znamenitých zásluh dobyt. Jelen cítil nedostatek českých čtvero zpěvů, a aby nedostatku tomuto aspoň částečně odpomohl, pustil se se vší horlivostí do skládání českých sborů.

V této periodě povstaly jeho sbory „Čeští manové“, „Vše jen ku chvále“, kterýžto poslední sbor r. 1841 v prvním koncertě Žofinské akademie neobyčejnou sensací zbudil. Jelen měl značný tvůrčí talent hudební a co mu na znalosti theoretické chybělo, dosadily jeho přirozené vlohy. Kvartetta jeho vynikají rázností, usečností a efektností a nezmizí hned tak brzy z repertoiru zpěváckých spolků. Roku 1845 vydal Jelen u J. Hoffmanna některé své sbory a ostatní zůstaly v rukopisu, z nichžto dva v nejnovější době v „Záboji“ vyšly.

Nemalé zásluhy o pěstování čtvero zpěvů českých dobyt si též Jan Nep. Škroup, jenž jsa r. 1841 spoluředitel „Cecilské jednoty“, velkou činnost v oboru tomto na jevo dával a mnoho zdařilých sborů složil, z nichžto zvláště „Znáte zem tu přerokošnou“, všestranné obliby došel.

Rok 1848 povzbudil tak mnohého českého skladatele ku komponování vlasteneckých sborů a jmenovitě s velkou pochvalou přijaty byly sbory od Láblera (Sbor Pražských ostrostřelců) od V. J. Veita, od H. Vojáčka („Vlastenská“) atd.

Jako Jelen v Praze při Žofinské akademii, tak účinkoval r. 1850 pro mužský čtvero zpěv Hynek Vojáček v Brně a jeho četné nejvíce v rukopisu se nacházející, avšak na Moravě dosti rozšířené sbory podávají o tom patrného svědectví.

Po odstoupení A. Jelena ze Žofinské akademie nedařilo se více tak dobře českému čtvero zpěvu, čímž tehdejší poměry nejvíce vinny byly. Z ředitelů Žofinské akademie zanášeli se komponováním sborů Jan N. Škroup a Fr. Vogl, jehožto efektní, ač málo národní sbory („Cikáni“ — „Půda vlastenská“) z velkého úspěchu a rozšíření se těšili. K rozmnožení a k obohacení hudební literatury čtvero hlasé přispěl r. 1856 neunavně činný Jos. Leop. Zvonař, jenž jsa učitelem zpěvu na škole varhanické, ku prospěchu čekatelů nemalý počet zdařilých čtvero zpěvů ve své sbírce „Varyto a lyra“ uveřejnil.

Větší část sborů těchto pochází z r. 1849, jmenovitě jeho sbor „Já jsem Slovan“, jenž se v koncertě Arnošta Maška v sále na Žofině s velkou pochvalou dával. J. L. Zvonař vnikl, jak žádný jiný před ním, do nejhlušších tajin národního ducha a vdechl ho vřele do skladeb svých. Neboštík Čejka tvrdil o jeho sborech, že jsou co do ducha národního nejzornější po Jelenových. Nejznamenitějších zásluh dobyt si J. L. Zvonař vydáváním „*Hudebních památek českých*“, ježto církevní a světské písně a sbory z rozličných století obsahují, a svou „Staročeskvu mši“, která se r. 1857 u sv. Jiří poprvé provozovala.

Václav Horák pracoval se značným výsledkem na tomto poli a jeho „Patero čtvero zpěvů“, které u J. Hoffmanna vydal, svědčí o jeho velkém nadání pro obor tento. Sbory jeho jsou v národním duchu držány a došly (zvláště „Píseň při draní“ — „Stará čarodějnice“) všeobecné obliby. Taktéž nové sbory od Vorla jsou dobré plody dospělého skladatele.

V nejnovější době obrátil Karel Slavík svými sbory a směsy na sebe pozornost obecnou. Jeví se v nich svěžest nápěvů a přiměřená charakteristika, což zvláště jeho sbor „Rekův sen“ úplně dokazuje.

Když se okolo r. 1860 zpěváci spolkové v Čechách rozmnožovali počali a dosavadní zásoba sborů již vycházeti počala, odhodlali se Em. Meliš a Lud. Procházka k vydávání sbírky původních českých čtvero zpěvů pod jmenem „Záboj“ a vyzvali k tomu cíli dne 1. března 1860 všechny skladatele českoslovanské ku komponování nových sborů. Podniknutí toto potkalo se se šťastným výsledkem. Až dosud přinesl „Záboj“ v svých 3 svazcích více než 40 čtvero zpěvů, z nichžto některé s velkou pochvalou přijaty jsou.

V nejnovější době osvědčil Lud. Procházka mezi mladšími skladateli podivuhodnou plodnost u komponování čtvero zpěvů. Takřka v jednom čase převzal na se redigování „Bojana“, sbírky to čtverhlasých směrů, vydával „Hlahol“, sbírku svých sborů, a redigoval s Fr. Pivodou „Vesnu“, sbírku to českých písní pro jeden a více hlasů, při tom všem i jiné vlastenecké sbory tiskem uveřejnil. Chvalné zmínky zasluhuje též Ed. Nápravník, jehožto žertovné sbory („Vávra“, — „Radostné cestování“) o jeho nevšedním nadání svědčí a velké pochvaly došly. Na Moravě dobyt si Pavel Křížkovský svými z národních písní zosnovanými a důkladně zpracovanými sbory dobrébo jména, kteréž i v Čechách s pochvalou zaznívá.

J. F. Rameau. *)

Výjev ze života uměleckého.

Rameau byl závidění hodný muž. Celá Francie blouznila pro jeho hudbu; jeho opery „Kastor a Pollux“ — „Dardanus“ — „Pygmalion“ a tucet jiných jeho oper kolovaly po všech jevištích Francouzka, Německa, Italie a získaly mu všude slávu a jmění. Kritika nazvala ho „Newtonem harmonie“, obecenstvo nazývalo ho „Labutí Dijonskou“; kolébka Bossueta, Crébillona a Alex. Pirona měla tu čest býti též rodištěm tohoto slavného hudebního umělce.

Rameau měl více melodie ve svém malíčku, než Lully **) ve své celé pěsti. Jako za nynějších časů Auber, tak vytřepával před sto lety Jan Filip Rameau každoročně několik oper ze svých rukávů. Bylo mu to jedno, byl-li text dobrý neb špatný, komický neb tragický.

„Vše se dá do hudby uvést,“ říkával; „všecko, všecko, i holandské noviny.“

Jednoho dne uvedl prý upomínací list jednoho ze svých věřitelů do hudby.

Ostatně byl Rameau výtečný charakter: přítel svých přátel, ochrance každého pučícího talentu, prost vši nenávisť, nepřítel a závisti.

Ale více než svou slávu miloval — dívky.

Jsa sedmdesátník, blouznil ještě co nejvášnivěji pro slečnu Miré-ovu, jednu z nejsličnějších balletních tanečnic jeho času. Byla to Fanny Elszlerova, tehdejších dob sylfida, kteráž v balletách „Zais“ — „Nais“ — „Anakreon“ a bůh

ví jak se ballety tehdejších časů jmenovaly, virtuositou svých nebeských noh i rozumným lidem hlavy pomátla.

Slečna Miré-ova milovala pana Rameau-a právě tak, jak tanečnice dvaadvacetiletá muže miluje, jenž jednou nohou stojí ve Skyle sedmdesáti a druhou v Charybdě osmdesáti let. Hladila mu jeho černé vousy na bradě, jmenovala jej „papa,“ a vytahovala mu šedé vlasy z hlavy. Rameau, velkomyslný jako každý pravý umělec, daroval jí za to vše, což její srdce ráčilo. Avšak ona přijímala, jak to balletní dámy obyčejně dělávají, také od jiných pánů časem dary.

Bohatý Angličan daroval jí mezi jiným též krásného psíka, jenž se „Gil-Blas“ jmenoval. Jeho sněhobílý kožich byl jako z hedbávi, jeho huba byla šelmovská, jeho oko chytré, chytřejší než oko Angličana, jenž se opovážil býti soupeřem Raumeau-ovým. Gil-Blas měl jednu chybu, jako Lamothe le Vayer — nemohl snést hudbu.

Když Rameau u klavíru seděl a některé mladé přítelkyni něco fantasovati chtěl, počal Gil-Blas nestydatě štěkati aneb bolestně výt a nedal dříve pokoje, dokud „Labuť Dijonská“ nástroj neopustila.

„Zlopověstná kůže!“ mumlával skladatel.

„Roztomilé zvířátko!“ říkávala se smíchem tanečnice. „Srdce znají se vespolek. Páni psové vědí velmi dobře, kdo je nenávidí a kdo je miluje. Rameau nenáviděl pana Gil-Blasa a Gil-Blas nenáviděl pana Rameau-a.“

Když slavný skladatel uchvácen milostným rozmarem slečnu Miré-ovu obejmouti chtěl, vyskočil Gil-Blas jako bengálský tygr ze svého úkrytu, počal nestydatě štěkati a když to nepomohlo, i kousati.

„Zpropadený pes!“ zlobil se Rameau.

„Roztomilé zvířátko!“ říkávala se smíchem sl. Miré-ova. Jednoho večera, když starý tento Seladon po boku své mladé Circe seděl, počal pan Gil-Blas opět tak vrčeti, jako kdyby zvláště tomu určen byl.

Konečně přejde i samému beránku trpělivost.

„Slyš, má milá,“ pravil Rameau k Miré: „tento pes je k nevystání. On štěká tak falešně, jako baryton velké opery; nemá citu pro hudbu, on mne a mé umění nenávidí. — Již častokráte, můj anděli, jsem Tě žádal; vyžeň ho pryč, toho ošklivého licoměrníka! Tys ale ho podržela a ještě více láskou k němu přilnula. Pro tuto malou netvoru vyšila's koberec ku spaní, obojek atd. a cos pro mne vyšila?“

„Nic!“ odvětila tanečnice a počala se smáti.

„Dnes opakuji svou prosbu naposledy. Je-li Ti, anděli, na mém přátelství něco záleženo, tedy vyženeš toho nestydatého psa ještě dnes z domu. Zítřka tě navštívím, abych se přesvědčil, kdo je ti milejší: Gil-Blas čili papa Rameau?“

Na to vzal klobouk a odešel.

„Ten staroch je svéhlavý blázen,“ pravila Miré-ova, vzala psíka pod paži a hladila ho co nejmilostněji.

Když Raumeau druhý den přišel, tázal se:

„Nuže, vyplnila's moji prosbu?“

„Ano,“ odvětila Miré-ova.

„Ty's jej . . . ?“

„Dala večer do vody hoditi.“

„Nuže, dej se obejmout.“

V tom samém okamžiku vylezl Gil-Blas, jenž pod po-

*) Rameau, skladatel a hudební spisovatel narodil se dne 25. října 1683 v Dijonu ve Fancii, hrál co chlapec výborně na varhany, a provedl, jsa 14 let stár, z čista jasna fugu na týž nástroj, učil se napotom u Marchanda a napsal mnoho theoretických děl o hudbě, a stal se pak kapelníkem královským.

**) Lully Jan B., nar. 1633 ve Florencii, stal se r. 1650 ředitelem kapely „Les petits violons“ v Paříži, složil mnoho oper, které až do Glucka se udržely, a jen v Raumeau-ových operách soupeře našly.

hovkou ležel a kouzl starého pána tak do lejtka, že tento zuře zlostí, hůl svou uchopil a ubohé zvíře jednou ránou skolil.

„Vrah, vrah!“ křičela t. nečnice.

„Slečno, já Vámi opovrhují!“ zvolal Rameau a spěchal pln vzteku odtud.

Slečna Miré-ova plakala dva dni a dvě noci. Pak poslala mrtvolu svého milovaného psíka panu Triptolomé, by ho vycpali dal.

Starý Rameau nepřišel více; ale kormoutil se nad lidskostí své mladé přítelkyně, že — čtyry léta na to — s sebou a s celým světem nespokojen ze světa se odebral. Zemřel dne 12. září 1764.

Jistý posměváček udělal mu následující náhrobní nápis v notách:

La—Mi—Re—La—Mi—La

Totíž: La Miré l'a mi lá

Miré-ova sem jej položila.

—y.

Feuilleton.

Divadlo.

V král. zemském prozatímním divadle dávalo se v poslední době: V sobotu dne 21. března: „Rohovín Čtverrohý,“ fraška v jednom jednání od V. Klicpery. Na to: „Fata Morgana.“ — V neděli dne 22. března ve prospěch pana Eduarda Rafaela: „Střelec kouzelník,“ romantická zpěvohra ve 3 jednáních od Fr. Kinda, přeložena od J. N. Štěpánka; hudba od Karla Marie z Weebrů. — V úterý dne 24. března podruhé: „Hledá tragickou rekyni,“ veselohra v jednom jednání dle francouzského od L. D-a. Na to podruhé: „Čeled,“ veselohra v jednom jednání od Benedixe, přeložil B. Novotný. K závěrku: „Fata Morgana.“ — Ve čtvrtek dne 26. března poprvé: „Mnoho přátel naše škoda,“ veselohra ve 4 jednáních od Viktora Sardoua, z francie přeložil R. Nápravník. — V sobotu dne 28. března poslední představení před svátky: „Střelec kouzelník“ od K. M. z Weebrů. — Od 29. března až do 5. dubna zůstane divadlo uzavřeno.

Dopisy z Cech a Moravy.

Z Mladé Boleslavi (Besed v) Dne 25. března odbývala se hudební akademie ve prospěch zdejší nemocnice v sále u „zlatého věnce.“ Program její byl následovní: I. Oddělení. 1. Overtura ze zpěvohry „Bílá paní,“ od Boieldieu; 2. Proslov od Štěpána. 3. „Chvalozpěv,“ sbor upravil J. L. Zvonař. 4. Solové písně a) „Žezulice“ (z Kralodvorského rukopisu) od Želeňského. b) „Výmluva,“ od J. Vašáka. 5. Sbor z opery „Nocleh v Granadě“ 6. „Fantasie“ na piano pro čtyry ruce ze zpěvohry „Tannhäuser“ 7. Solové písně: a) „Větry k vlasti milé spěchající“ z písní královny od Pivody; b) „Výpověď“ od Vašáka. — II. oddělení. 1. Sbory a) „Na vlast“ od J. L. Zvonaře, b) „Jarní“ od Kalivody 2. Deklamace. 3. Sbory: a) „Pospolitá“ od Pivody; b) „Svět se točí,“ od Vašáka. 4. Písně sólové: a) „Děvče a poupě“ od Smolíka b) „Šotek“ od Jos. Bergmanna 5. „Píseň sv. Vojtěcha“ uspořádal Zvonař 6. „Overtura ze slovanských písní od Tittla. B—n.

Z Brandýsa nad Labem dne 16. března. (Zábava zpěv. spolku.) Statečný náš „Bojan“ uspořádal nám včerejšího dne zábavu, kterou dlužno k nejsvětějším a nejzdařilejším počítati, jakýchž se nám v Brandýse vůbec až do posud dostalo, a která povždy zajisté v nezapomenutelné paměti nám utkví. A jakž by neměla?! Vždyť poctil nás svou přítomností a svým spolupůsobením ctěný úd královského českého divadla zemského p. Čeněk Vecko, tato ozdoba našeho domácího hudebního umění. Svým krásným mistrným zpěvem okouznil nás tak velice, že všichni na nejvýše nadšení jsme byli. Než chci se mírniti a počnu ze začátku, jak se to sluší na správného referenta. Včera dávana byla první čtvrtletní produkce našeho zpěváckého spolku, jak to stanovy požadují, jichž se „Bojan“ pevně přidrží. Ve vkusně ozdobeném sále p. Fetterově shromáždilo se četné obecenstvo, aby naslouchalo zvukům hudebním. Program uveřejněn již v „Daliboru“ a sice v čísle 8 v kronice zpěváckých spolků. Akademie tedy započala Mozartovou ouverturou k zpěvohře „Svatby Figarovy,“

kteřou čtyři pánové, totiž p. Karel Šebor (violino I.), absolvovaný chovanec Pražského konservatoria, o kterémž na patřičném místě obsírněji promluvíme, p. Václav Hykeš (violino II.), ředitel spolku p. Tadyáš Procházka (viola) a p. Jan Müller (violincello) velmi zdařile přednesli. Nápotom následoval sbor „Cikáni“ od Vogla, v němž náš Vecko sólo zpíval. Tato krásná skladba, která v naší české hudební literatuře zajisté jedno z nejčelnějších míst zaujímá, provedena byla přesně a důstojně, a což když přišlo ono čarovné sólo, které Vecko s pravou mistrností a citem přednesl. Rádi věříme, že tato skladba při sjezdu zpěváckých spolků v Teplicích cenou poctěna byla. Co třetí číslo programu zpíval p. Vecko na místě původně určené Pivodovy písně „Na mou vlast“ píseň „Plavba“ od Vogla. Také přednes této krásné písně byl úplně zdařilý. Další sbory všeckny a zejména „Gdě je slavka domovina“ od Jenka, „Rekŭv sen“ od K. Slavíka a „Utonulá“ pod řízením vytrvalého a obětavého ředitele našeho milého p. Procházky, šly výtečně, z čehož jsme potěšitelné přesvědčení nabyli, že spolek tento poctivou snahou a vytrvalostí svých údů překvapující pokroky činí a našemu městu již nyní k pravé ozdobě slouží. Kvartett do E-moll od Veita přednesen byl od těchže pánů, od kterých ouvertura, přesně a bezúhonně, a myslíme, že by i náš milý mistr Veit s provedením tímto byl býval spokojen. P. Šebor hrál, jak již udáno, violino I. Tento nadaný i co skladatel se vyznamenavší mladý muž, jemuž skvělou předpovídáme budoucnost, jenž též našim sourodákem jest, osvojiv sobě umělecké a delikátní vedení smyčce, vnikl úplně v ducha znamenité této skladby Veitovy; ale též i ostatním třem pánům spoluúčinkujícím náleží úplná chvála, neb skladba tato jejich spolupůsobením tvořila krásný okrouhlý celek a v uměleckém ohledu úplně uspokojila. P. Vecko zpíval dále národní písně („Vyletěla holubička ze skály“ a „Už mou milou do kostela vedou“) a přidal, když nadšená pochvala ani konce vzíti nechtěla, ještě „Červenou růžičku.“ Byli-li jsme již dříve krásným jeho zpěvem rozjařeni, tu jsme nyní teprve se přesvědčili, co jest pravé umění a věru! naše čarokrásné, něžné národní písně, tyto perle domácí české hudby, nemohou ani zdařileji a v estetickém ohledu dokonaleji zpívány býti, než jak on to učinil. Byťby i nebyl nic jiného zpíval, již těmito písněmi samými byl by se nám nekonečně zavděčil; neb řekneme to upřímně a krátce, on nás okouznil. Jeho hlas jest příjemný, uhlazený, ohroublý, obsáhlý, přednes nenucený, přirozený, cituplný, on jest úplně pánem svého hlasu a přednesu a zpívá s mistrnou, uměleckou uvědomělostí a mírností. A když nám konečně nad míru půvabně Nesvadbovu „Pražskou Bětu-linku“ zapěl, tu nechtěl potlesk, nechtělo nadšení ani ustát a vzácný host byl opět a opět volán. Jménem našeho města, jemuž tak ušlechtilé zábavy poskytl, provoláváme našemu milému Veckovi srdečnou a nadšenou slávu, vzdávajíce mu své nejvřelejší díky. Jeho zpěv a příjemná osobnost zůstanou nám povždy v blahé nekonečné památce. Kéž by nám brzy zase štěstí přálo, jej u nás uvítati a jeho libým zpěvům naslouchati. Ale i statečnému našemu „Bojanovi,“ jemuž za tuto zábavu

děkujeme a který naduvedenými sbory nám zajisté své nejkrásnější poklady podal, vzdáváme srdečné díky, slávu mu povolávajíce. Jen dále v před! △

Z Králového Dvora. (Z á b a v a). Na mnohostranné přání uspořádal Sextetto královédvorské dne 25. března 1863 v divadelním sále večerní zábavu, jejížto výnos částečně ku prospěchu chudých žákův určen jest. Program jest následovní: Oddělení první: Ouvertura „Titus“ od Mozarta. Polka od Strausse. Kavatina z opery „Cikánka“ od Balfé. Zpěv. „Videňská kronika“, valčík od Strausse. Veliká směs od Mášy. Oddělení druhé: Ouvertura „Hálka“ od Moniuszki. Mazur-Polka od Fausta. Kavatina z opery „Trovatore“ od Verdiho. Zpěv. „Třasák“ od Fausta. Národní pochod od Pavlise.

Z Hlinska 10. března. — (B e s e d a. — D i v a d l o). Letošní masopust náš vyznačil se před všemi jinými hlavně tím, že se nový český salónní tanec „Beseda“ při všech zábavách tanečních tančil s velikým úspěchem. S velikou napnutostí očekával se večer, kde se poprvé měla tančit „Beseda“ i s náramným jástem však byla uvítána, a v kratkém čase oblíbena a rozšířena jest po celém městě, i v okolí se nemluvílo o ničem, jen o „Besedě“. Ovšem, když o vánocích zavítali naši páni studující z Prahy k nám, a ochotně počal p. E. V. „Besedě“ vyučovati; nenadál se, že se vyskytnou jistí lidé, kteří, víme ovšem z jakých příčin, napřed již haněli tanec, v Praze v krátké době všeobecně oblíbený, a o němž výroky, ovšem vzdělaných lidí nehodné, pronesli. Nedbali jsme však na nic, učili a naučili jsme se „Besedě“, kteráž nám zajisté v brzkou zastaralou již francouzskou kadrylu nahradí. Naši p. divadelní ochotníci nám v trvajícím postě uspořádali hned z počátku představení, o němž se tuto v krátkosti zmíním. Provozovalo se „Katovo poslední dílo.“ S výsledkem můžeme býti v celku velmi spokojeni. Slečně E. H. co „Lidmilo“ náleží koruna vítězství, neb ona předvedla nám Lidmilo, jak si ji jen spisovatel přátí může. Trochu slabý hlas byl místy na ujmu. Ne tak dařilo se jejímu milovníku „Milavínu“. Zdá se nám, že úloha tato zcela p. A. nepříslušela; snadby se byl našel ještě trochu obratnější milovník. „Kulovín“ pana Tr. mohl být z počátku důkladněji promyšlen; v poslednějších výstupech vpravil se p. Tr. v úlohu zcela dobře. „Král Václav“ našel v p. Št., našem prvním herci, zcela přiměřeného zástupce. Ale ty vousy a král Václav! „Neznámý“, p. V. měl z účinkujících nejprůměřenější úloze šat, a provedl úlohu k všeobecné spokojenosti. Dojem posledního výstupu mohl však býti ještě větší. Ostatní spoluúčinkující působili přiměřeně k celku. Jen panu B. vadilo při dobré hře, že neuměl úlohu. Divadelní prostory byly obecně hojně naplněny. Mělo se 15. t. m. opět provozovati „Tichá voda břehy ryje“, avšak 16. t. m. jest zde odvod k vojsku, a tu se musela naše Thalie vystěhovat z potřebného k tomusálu. Budese snad hráti následující neděli. — Na zdar! — E. V.

Z Hořovic dne 18. března 1863. (Z p ě v á c k ý s p o l e k a d i v a d e l n í o c h o t n í c i v H o ř o v í c í c h). Výbor zpěváckého spolku Hořovického na delší doléhání dopisovatelova konečně stanovy uspořádal a okresnímu úřadu se žádostí za jich potvrzení před nedávnem předložil. Maje příležitost, nahlédnouti v dotčený spis, mohu co klidný pozorovatel účinkování téhož spolku radostnou zvěstovati zprávu, že spolek víc a více zkvétá. Neb dle předložených listin čítá Hořovický spolek (s odborem Jineckým) po 10 měsíčním trvání 41 výkonných a 58 přispívajících údův — jižto se byli vesměs do 31. ledna 1863 přihlásili. Vezme-li se ještě vzhled na valný počet přispívajících údův, od měsíce února 1863 se přihlásivších, mohu pak zajisté stvrditi, že zpěvácký spolek v Hořovicích nemalé náklonnosti u obecnstva požívá. Nebudíž však spolek té důvěry obecnstva nevděčen, i přičiní se tedy, aby se mu veřejně zavděčil. Nemyslím tím narážeti na obvyklý způsob zpěváckých spolků, uspořádati besedy, vínky a jiné vyrazení; nemám také na mysli zrazovati z takových veselostí, chci jenom upozorniti spolek na jednu vadu, kterou by odstraniti měl, poněvadž by za jedno

větší vážnosti u obecnstva získal, a za druhé že by očekávaním přispívajících údů vyhověl. Zpěvácký spolek tuším sobě vytknul za účel pěstovati zpěv vůbec, zvláště ale zpěv kostelní. Zpěv se arcit pěstuje, nikoliv ale zpěv kostelní a tu myslím, že nebude neopatrně jedáno, pak-li spolek Hořovický tímto listem na pilnější pozorování obecného hlasu upozorním a jej k bedlivému zachovávaní povinností v stanovách a sice v §. 1 vytknutých, vyzvu. Doufám, že se stane tak, jak obecnstvo sobě přeje a jak stanovy kážou. Ještě bych měl zapotřebí upozorniti správný spolek na to, aby účinkující údy k bedlivějšímu navštěvování hodin k cvičením určených morálně přiměl a nota bene sám dobrým příkladem přispěl. Konečně mě zbývá připomenouti něčeho také o divadle. — Hořovičtí ochotníci provozovali dne 9 března 1862 „Jiříkovo vidění“, národní bachorka se zpěvy od Tyla. Mohu říci, že provedení téhož kusu mezi nejzdařilejší počítáno býti může, neb tenkrát nalézaly se role nejenom hlavních ale i vedlejších osob v mistrovských rukou. Zvláště vynikaly zpěvy Jiříkovy a Kačenčiny; taktéž se zdařily sbory zdejším zpěváckým spolkem řízeny. Hra učinila na obecnstvo náramný dojem, bouřlivý potlesk provázel herce i herečky bez rozdílu po každém výstupu, a po hře tiskli přátelé ruce herců, za zdařilé provedení jim děkující. Že ostatně úsilné namáhání našich ochotníků bez účinku nezůstalo, mohu jen podotknouti, že se účastenství pro divadlo den ode dne zmáhá a že se několik vznešených měšťanů k podporování divadla zavázalo. P. Karel Žalud, obchodník v Hořovicích, daroval několik látek k zhotovení divadelního šatstva a přislíbil pro budoucnost značných příspěvků. P. Emanuel Nosek, městský radní, zhotovil s velkým nákladem krásné rytiřské brnění, a daroval je divadlu. Jména těchto šlechtných dárcův buďtež uveřejněna s tím přesvědčením, že se jim vřelého uznání obecnstva, jakož i nekonečných děkův od domácích ochotníkův v hojně míře dostane. —

Z Hostomic, 22. března 1863. I u nás máme též zpěvácký spolek! Před čtrnácti dni se sestoupilo několik přátel umění hudebního, ustanovivších se na tom, dle příkladu jiných měst Českých spolek zpěvácký zříditi, což se i stalo. V několika dnech podniknutí to se šťastným výsledkem se potkalo; neb spolek čítá za ten krátký čas k třiceti oudům, a doufáme, že čím dále tím více dobromyslných milovníků zpěvu se přidruží. Spolu klademe zde žádost na všechny vůkolní p. učitele, aby nám svou pomocí a radou vždy byli nápomocni; což když se stane, s jistotou můžeme tvrditi, že spolek náš brzkého zdaru docílí. Pročež chopmež se, bodří přátelé, díla, a držme se slov:

Pěstujmež zpěv s vřelou pílí
Jako odkaz předrahy,
Věrný ohlas blahých chvílí
Útěchu v čas neblahý!

J. V.

Z horního Jelení. (D i v a d l o. — H u d b a c h r á m o v á. — Ú m r t í). Již jedenácté představení poskytly ochotníci zdejšímu obecnstvu mile ho vyražejíce; avšak až dosud žádný se o tom nezmínil. Slyšeli jsme 6. března t. r. veselobru: „Statek Lhota“, která v prospěch chudých tkalcův v Krkonoších dobře provedena byla: Nemůžeme se o tomto představení pouze zmíniti, abychom se chvalně o něm nevyslovili. Rozumí se samo sebou, že sobě Jelenští ochotníci nepočínali jako rutinovani statní herci v Praze, ale proto předce patrně, že řízení divadla jest rádné a energické a že chvály zasluhuje. Nejlépe svou úlohu dovedli: „Marta, žena rychtářova, pak pan správce též i rychtář a poněkud také mlékařky. Místnost divadelní byla přeplněna. Přejeme srdečně zdaru pp. ochotníkům Jelenským, též přispěje jejich obětavost k uslechtilému vzdělání města, v jehož chrámu odpočívá slavný Heřman z Bubna. — Nyní ale vkročme z chrámu Thalie do chrámu Páně! Až mě mráz přechází, an mám vyličiti stav zdejší hudby kostelní. Musíme bohužel o ní říci, že jest to pravá kočičina, a že hudba chrámová v Horním Jelení na nejnižším stupni stojí,

P. ředitel kůru Hentschl, kteréhož osobně neznáme, ale jehož neunavnost a přičinlivost, méně píšaly varhan i ostatních nástrojů rádně napískaly do uší, zasluhoval by notnou důtku, an přesvědčení jsme, že v Jelením i jeho vůkolí se dosti rádných hudebníků nalézají! Zdá se nám však, že ta svatá harmonie mezi p. ředitelem kůru a hudebníky nepanuje a jest to hříšné, mše, rekvie a jiné skladby našich výtečníků tak zpotvořit, že člověk není s to rozeznati, v jakém tónu a v jakém tempu se to neb ono provádí! Nevyhánějte tedy, pane řediteli, člověka, který se chce nábožně několik otčenáškův pomodlit, z chrámu Páně a vezmete si svou svatou povinnost upřímně k srdci, a nebo jest vinou Vaše skrovná mysl, která Vám nedovoluje, abyste v své činnosti předčil sousední město, Hradec Králové? — Podivuhodná udalost jest předmětem denního hovoru v vůkolí zdejších. Zemřeli zde totiž dva bratři páni Sequardové. Narodili se co dvojčata před 83 lety o osmé hodině z rána a zemřeli oba 13. března o té samé hodině. M . . . ček.

Z Přelouče. (Zpěv. spolek.) I náš zp. spolek, jemuž dáno jméno „Vojmír“ osvědčil, že žije a žiti bude i na dále: ano jsouce o pevné a horlivé vůli a vytrvalé snaze ředitele „Vojmíra“ p. Vosyky přesvědčení, těšíme se, že spolek vždy více zkvétati i zdokonalovati se a prospívati bude a že při dobré vůli pp. výkonných spoluudů nebude mu živořiti jako roku loňského. Vždyť sotva znovu zrozen, a rádně zorganizován, vystoupil u veřejnost v předvečer sv. Josefa, uspořádav svému představenému důst. p. faráři, miláčku města a příteli pokroku (jak sám se nazval) — zastaveničko. Myšlenka ta p. Vosyky stala se tělem. K účelu tomu dal spolek zhotoviti 24 červenobílých svítilen a jednu větší, na níž jméno „Vojmír.“ Spolek 47 výkonných oudů provázen od množství obecnstva vyšel v průvodu z čítárny. Sbor v tichosti sestavil se v prostranné síni farní. Pan farář, nebyv o počtě, jakáz se mu státi má, nikým spraven, byl náležitě překvapen a hluboce dojat, uslyšev z čista jasna ohnivý sbor „Tys přítel nám“ od Jeleny. Hned na to přednesl p. Vosyka báseň: „Oblas citů“ níž pohnul až k slzím. Jmenovanou báseň složil k oslavě jmenovin p. faráře a tomutéž věnoval p. Frt. Vacek blízký filiální učitel. Báseň sama je hluboce promyšlena, a významy zdařile voleny, tak že neunaveně činný a nadaný p. E. V. všeobecného uznání došel a provolána mu po slavnosti „Sláva.“ Pan farář se za počtu jemu osvědčenou děkoval a sliboval oběma spolům, čtenářskému i zpěv. podporu. Příležitě podotýkám, že p. farář předsedou „Vojmíra“ od nového roku již 7 zl. r. č. spolku věnoval. Nyní ještě zapěl Vojmír „Husitskou“ od Hella, „Staročeskou“ od Škroupa a „Kovářskou“ od Procházky. Všecky sbory se líbily a zajisté by se „Vojmíru“ bylo dostalo hojného zaslouženého potlesku, kdyby oslava ta nebyla na počest p. faráře bývala. Sluší podotknouti, že mezi všemi učiteli a kněžími, již spolek výkonně a horlivě podporují, pohřešili jsme p. Knittla*). V červnu hodlá p. řed. uspořádat akademii, a jak se dovidám, chystá a cvičí v týdenních pravidelných hodinách „Naše probuzení“, „Naš zpěv“, „Kovářskou“ od Vogla, „Radostné cestování“ od Nápravníka, a možno-li i „Čechův zpěv“ od Procházky. Zdař Bůh. Také Thalie upravila zde sobě stánek svůj, v němž nás příjemně baví. Čistý výnos věnován bude na úpravu vnitřní ozdoby chrámovy, jež bude mnoho set stát. Před a mezi odděleními pilně nasloucháme smyčcovým kvartetům Mozartovým, Haydnovým a Beethovenovým, jež přednášejí pp. Vosyka, Knittl, Promberger a Slánský, (výt. cellista).
Pravdomil.

Kronika zpěváckých spolků.

* * * „Hlahol“, zpěvácký spolek slovanský v e Vidni uspořádal na oslavu svého zaražení v úterý dne 24.

*) Snad právě komponoval nějakou duchaprázdnou mazurku à la „Žezulinka?“
Poz. sazeče.

března v místnostech „u Šperla“ slavnou besedu, při kteréž také náš slavný krajan Ferd. Laub i s velectěnou chotí svou spoluúčinkovali. Co sólisté vystoupili dále pan dr. B., jenž co výtečný pianista znám jest, a tenorista p. Z., který ji-hoslovanské písně zapěl. Zpěvácký spolek přednesl tři sbory a sice: 1. Starocírkevní „Otče náš, milý Pane“ s „Chvalozpěvem.“ 2. „Odvedeného prosba,“ sbor od Křížkovského a 3. „Staročeská“ od Škroupa. Začátek prvního oddělení učinil známý hudební sbor pluku cara Aleksandra ouverturou „Vlasta“ od Ed. Nápravníka a konec fantasií na ruské nápěvy od Glinky. — Kostelní slavnost odbývala se dne 25. března v chrámu Páně sv. Anny, při které zpěv. spolek velkou vokální mši od svého ředitele pana Förchigotta zpíval.

* * * Novobydžovský zpěvácký spolek „Lubor“ odbýval svými údy dne 22. března v hostinci „u modrého lva“ druhou svou zábavu. Program byl následující: 1. „Na příchodu,“ sbor od Jos. Leop. Zvonáře. 2. „Staročeská,“ sbor od Fr. Škroupa, 3. Deklamace. 4. „Kovářská,“ píseň pro baryton s průvodem piana a sboru mužského od L. Procházky. 5. Ouvertura ze slovanských nápěvů pro piano na čtyry ruce od E. Tittla. 6. „Utonulá,“ sbor od P. Křížkovského. 7. Deklamace. 8. „Vzájemná,“ sbor od Leop. Zvonáře. 9. „Žel a chmel,“ sbor se sóly od Mendelssohna-Bartholdyho.

* * * Zpěvácký spolek „Hlahol“ v Plzni uspořádal dne 25. března první veřejnou zábavu. Program: Ouvertura „Vlasta“ od Ed. Nápravníka. — „Hlahol,“ sbor od Bendla. — Písně od Fr. Matesa. — Kvartett-arie z opery „Libušin sňatek“ od Škroupa. — „Na Prahu,“ sbor od Veita. — „Plavci na Vltavě,“ sbor od Lachnera. (?) — Ouvertura. — Duetto od Leop. Zvonáře. — Píseň od Jos. Bergmanna. — Deklamace. — „Cikáni,“ píseň od Zvonáře. — „Kde domov můj“ od Škroupa (ve sboru).

* * * Zpěvácký spolek „Tyl“ v Hoře Kutné uspořádal v neděli dne 29. března 1863 v místnostech divadla pěveckou, hudební a deklamatorní akademii. Program obsahoval: I. Oddělení. 1. Ouvertura ku zpěvohře „Vilém Tell“ pro velký orchestr od Joachyma Rossiniho. 2. „Staročeská,“ sbor pro mužské hlasy od J. Škroupa. 3. Deklamace. 4. „Radostné cestování,“ sbor pro mužské hlasy od Ed. Nápravníka. 5. Chanson d'amour, píseň bez slov pro violincello od J. Stránského. 6. „Žabí kantáta,“ sbor pro mužské hlasy od K. Höniga. II. Oddělení. 7. „Země na modlitbách,“ sbor pro mužské hlasy od Zöllnera. 8. „Na vysosti hvězdy svítí,“ píseň s průvodem piana a houslí od Al. Hniličky. Juk! trásák, píseň s průvodem piana od Frant. Kavána. 9. Deklamace. 10. Kvartetto pro smyčcové nástroje od J. Haydna. 11. Kadryla z moravských písní pro mužské hlasy, sestavil L. Heller. 12. Ouvertura ku zpěvohře „Noceh v Granadě,“ pro velký orchestr od Konrada Kreutzera.

* * * Zpěvácký spolek „Pernštýn“ v Pardubicích uspořádal dne 22. března 1863 v sále „Odeonu“ na Veselce svými údy pěveckou a hudební zábavu, při které kapela slavného c. k. 9. husarského pluku knížete Lichtensteina pod osobním řízením kapelníka p. Jos. Zinke ze zvláštní ochoty spolupůsobila. Program: I. Oddělení. 1. Ouvertura ku zpěvohře „Ilka“ od Dopplera, přednesla kapela. 2. „Ó radostné cestování,“ sbor od Nápravníka složený a spolku věnovaný. 3. „Půda vlastenecká,“ čtvero zpěv od Vogla, přednesli údové spolku pp. Tomšu, Pospíšil, Janda a Šrůtek. 4. Deklamace, přednesl úd spolku p. Jos. Lorenc. 5. „Hlahol,“ pochod složený a spolku věnovaný od Vašáka, přednesl spolek. II. Oddělení. 1. Ouvertura ku zpěvohře „Semiramis“ od Rossiniho. přednesla kapela. 2. „Píseň cestujících,“ sbor od Abta. 3. „Čech,“ dvojzpěv od Procházky, přednesli pp. Tomšu a Janda. 4. „Cikáni,“ sbor od Vogla. 5. Korunovační pochod od Mayerbeera, přednesla kapela.

* * * Spolek zpěvácký v Táboře odbýval v neděli dne 22. března 1863 v sále na střelnici produkci, jejížto program byl následující: 1. Overtura „Nabuchodonosor“ od Verdiho. 2. „Šablenka,“ sbor. 3. Dvojpěv od Felixe Mendelssohn-Bartholdyho. 4. „Kapitola o mužském srdci,“ deklamace. 5. „Cikáni,“ sbor od Vogla. 6. „Modré oči,“ sólo mužské od A. Rastrelliho. 7. Směs slovanských písní, sextett od Mášy. 8. Besední čtení. 9. „Radostné cestování,“ sbor od Ed. Nápravníka.

* * * Zpěvácký spolek „Slavjan“ v Hradci Králové odbýval v sobotu dne 28. března t. r. večerní zábavu, jejížto program byl následující: 1. „Modlitba,“ sbor od Zöllnera. 2. „Děvče, já ti udělám,“ sbor od L. Procházky. 3. „Ráno,“ píseň od Ricciho. 4. „Zrušení slibu,“ sbor od Ed. Nápravníka. 5. Směs z národních písní pro tenorové housle. 6. „Návrat vojína,“ sbor od Storchy. 7. Overtura „Nabuchodonosor“ od Verdiho. 8. „Oči modré, oči moje,“ píseň pro soprán. 9. „Odvedeného prosba,“ sbor od Krížkovského. 10. „Touha,“ píseň bez slov pro housle od Mildnera. 11. „Ukolébavka,“ sbor od Nesvadby. 12. „Zpěv Čechů,“ sbor od Lud. Procházky.

* * * Zpěvácký spolek Mirovický započal již svou činnost a zvolil sobě jméno „Mirov,“ jméno zakladatele města Mirovic. Za předsedu zvolen jest jednohlasně vysoce důstojný pan školní dozorce Mirovický Karel Císař, za tajemníka velebný pán P. Václav Čeněk Bendl, též kaplan v Mirovicích. Za ředitele p. Jan Květ, národní učitel a spolu ředitel kůru. Místoreditel p. Jan Veselý, národní učitel v Letech. Za výbory zvoleni jsou: pan Václ. Němeček, městský lékař a p. Jan Kasper, mlynář, kterýž spolu pokladník jest. Stanovy byly jmenovitě na den sv. Cyrilla a Methoděje cí. kr. místodržitelství k potvrzení zaslány. Spolek ten čítá 45 údův: 22 výkonných a 23 přispívajících.

* * * Záhřebský zpěvácký spolek „Kolo“ ustanovil se na tom, že všechny horvatké písně i s notami tiskem vydá.

Ochotnická divadla.

V král. hornickém městě Hoře Kutné provozovalo se v neděli dne 22. března poprvé: „Výroční trh v Mloticích,“ veselohra ve 4 jednáních od Karla Bluma, zčeštěna od J. V. Lomnického. Čistý výnos připadne místnímu ústavu „Jesliček.“ — V Sušici hráli ochotníci dne 22. března „Starý manžel,“ veselohra ve čtyřech jednáních od Jos. Kořenovského. Bylo to první představení v letošním postě. Na prostřední svátek velkonoční připravuje se veselohra: „Statek Lhota.“ — V Nové Pace provozovali ochotníci dne 22. března ve prospěch školních dětí a městské knihovny veselohry: „Kniha III., kapitola I.“ a „Černý Petr.“ — Na ochotnickém divadle v Čáslavi provozovalo se v neděli dne 22. března ve prospěch školního stavebního fondu „Politika v lese,“ veselohra v jednom jednání od Puttlitze, přeložil J. St. Na to následovalo: „Ženich z hladu,“ veselohra v 1 jednání. S použitím francouzské anekdoty od Jana Nerudy. — Ochotníci v Slaném provozovali přispěním zpěváckého spolku „Dalibora“ dne 22. března ve prospěch ústavu chudých „Dáblův podíl,“ obraz komický se zpěvy ve 3 jednáních od Scribe, přeložil Jos. Jaromír Litněnský.

Z Prahy.

— Třetí koncert konsertovatoria dne 25. března v divadle odbývaný obsahoval ve svém programu dvě krásné instrumentální skladby: Beethovenovu synfonii čís. 8 a Cherubinovu ouverturu k „Anakreonu.“ O osmé synfonii Beethovenově koluje takřka jen jeden úsudek, totiž, že jest rozkošná. Beethoven choval ačkoliv byl zasmušilý, ostýchavý, ustraněný,

v srdci svém lásku k všem lidem, citě v nitru bol a slasti, lásku a nadšení celého světa a jevil to v mohutných akkordách. Beethoven naslýchá nejtiššímu dechu přírody, strastem lásky která vesmírem šumí, a vylíčil všecko mistrovskou hudbou. To platí též o této synfonii, kteráž, jak se zdá venkovský výjev představuje. Jak lahodné jest to utěšené andante, které se na všestranné přání opakovati muselo, a jak důvěrně zaznívají k nám zvuky vděkuplného minuettu? Účinek mistrovské této skladby je líbezný a najde v každém citlivém srdci vřelého ohlasu. Provedení bylo řízením p. ředitele Kittla velmi dobré a p. dirigent pochvalou odměněn. V druhém oddělení slyšeli jsme novinku to „Der Graf von Habsburg,“ hudba od Fr. Vogla. Neznajíce slov této ballady, nemůžeme se rozhodně o její ceně vysloviti, aniž udati, zdaž umístění rakouské hymny ku konci této skladby se odůvodniti dá. Ostatně je práce tato záslužná a činila by při výrazném přednesu značného účinku: avšak tak, jak ji operní žák p. Jos. Krolop přednášel, minula se takřka zcela s úspěchem. Ballada požaduje dokonalého umělce a p. Krolop je začátečník, jehožto bas dostatečné zvučnosti, vystríbenosti a značné síly pohřešuje. Ballada tato byla silám jeho nepřiměřena a ta se dá i jeho přednes omluviti. S velkým potěšením stopovali jsme za to hru Ludvíka Peera, jenž fantasií na cello od Servaise přednášel. Lud. Peer osvědčil se co nadaný cellista; jeho intonace byla velice čistá, jeho hra v v dvojhmatech neuhonná a jistá, jeho technická sběhllost podivuhodná a jeho přednes promyšlený a uhlazený. Nadějněmu tomuto chovanci kyne, bude-li v stejné míře dále pokračovati, krásná budoucnost. Obecenstvo vyznamenalo jej hojným potleskem a vyvoláním. Neméně chvalně musíme se zmíniti o Vác. Kozlovi a Vojtěchu Širinkovi, kteří koncert (I. sadu) pro dva klarinety od Spätha pískali. Oba honosí se pěkným, plným a okrouhlým tónem, velkou technickou obratností; při tom přednášejí s citem a výrazem a stanou se zajisté při pilných studiích statnými umělci. Oba byly od obecenstva hlučně vyvoláni a konečně i s prof. jejich p. Pisařovicem, jehožto výtečné methodě za své vzdělání co děkovati mají. Sl. Al. Horynova zpívala arii z opery „Jessondy“ od Spohra dle sil svých priměřeně; avšak jak se zdálo vadila jejímu hlasu jakási vnitřní tíseň, kteráž jí nedovoľovala hlas rozvinouti. I ona byla pochvalou povzbuzena. Rondo Papageno pro housle od Ernsta přednášel Sergej Vasiljev, talentní žák p. prof. Mildnera; avšak úkol tento byl na jeho síly příliš těžký a protož nebylo se co diviti, že se mu tak mnohá pasáž nepodařila neb některý tón selhal, avšak nieméně osvědčil Vasiljev značnou technickou zručnost, pěkný tón a dobrou snahu, kteréž k tomu poukazují, že z něho bude časem solidní virtuos. Zajímavá ouvertura k Anakreonu ukončila koncert, jenž měl v celku velmi příznivý výsledek.

— Třetí kvartettní zábava, která se ve středu dne 18. března v sále konviktském odbývala, přinesla nám kvartu do G-dur od W. A. Mozarta trio B-dur od Ant. Rubinsteina a kvartet D-moll od Fr. Schuberta; o kvartetu Mozartově mluvití bylo by věru zbytečné; nebo kdo by neokrál těmi líbeznými zvuky, kteréž v každém citlivém srdci ozvěnu našly? Jeho srdce, jeho život, jeho duše: vše dýchalo hudbu — hudbu tak prostocitou, tak důvěrnou a rozmarnou, tak cituplnou, že by si člověk vždy poslouchati přál. To vše platí o kvartetu Mozartově, kteréž také velké pochvaly došlo. Neméně zajímalo posluchače kvartet D-moll od Fr. Schuberta, v němž se jeho hluboce poetická mysl ohnivé fantasiie těžkomyslností mírněná a pravdivost u výrazu zrcadlí. Hudba Fr. Schuberta vyniká originalností a hojností prostých lahodných melodií a bohatostí modulací. Jean Paul, jeden z nejhlubších poetických duchů, nejvíce si oblíbil skladby Schubertovy a umíraje, přál si aby tóny jeho k věčnosti jej doprovázely. Velký kontrast k oboum těmto kvartetům tvořilo trio pro piano, housle a cello, v němžto chvalně známá pianistka sl. Čermáková na piano účinkovala. V triu tomto koluje mladistvá bouřící krev, jarý život, ano časem i nevázaná fantasiie, kterouž chladný rozum ještě v mezích nelze

udržeti. Nejlepší část tohoto tria je scherzo, které se také na všestranné přání opakovati muselo. Sl. Čermáková přednášela svůj part s velkou bravurou, s křišťalovou čistotou a jasností podala všechny nuance od největšího fortissima až k pianissimu s podivuhodnou precísi a osvědčila svou výtečnou hrou, že do ducha skladby této úplně vnikla. Sl. Čermáková byla jakož i ostatní spoluúčinkující hojnou pochvalou a vyvoláním vyznamenáni. První dvě kvartetta našla v p. prof. Mildnerovi, Brücknerovi, Webrovi a Wagnerovi statných tlumočnicků.

— Slovanský koncert Olomúcké besedy odbyval se dne 23. března večer v místnostech besedních. Roztomilým zpěvem svým národní skladby pro sopran zahájila slečna Marie Hřimalá koncert u přítomnosti vybraného a četného obecenstva, skládajícího se jen z údiv besedy a rodin jejích. Ohebnosti, zvučnosti kouzelného hlasu slečny Hřimalé obdivoval se každý ne méně než živému a přirozenému způsobu přednášky. Čtyry písně od ní zpívané vždy opakovati se musely. Neobáváme se, že by slavné ředitelstvo zdejšího divadla sobě dalo otálením v nabídnutí odcizit výtečnou tuto zpěvačku pro obor zejména soubrettek, v jakémž nyní nedovedné má začátečnice. Akvisice by to byla pro Olomouc veliká. Že pan tenorista Trousil, jenž nám zde již mnohého zdařilého zpěváka odchoval, rovnou měrou vynikal jak precísností tak milostností zpěvu svého, rozumí se samo sebou a mezi pěvci v našem včerejším Wartburgu byl on šťastným vítězem. Nad obyčej rozjařila nás chvalně již známá deklamátorka slečna Marie Vajnerova, jejíž líbezný zevnějšek při okrouhlém a rozmarném polemsování protiv našemu pohlaví získal jí srdce všech posluchačův. Po dvou deklamacích byl potlesk hlučný. Houslista pan Lípa doprovázen hrou na pianu slečny Tiché, trefně přispěl k rozmanitosti programu a dokázal, že v dobré škole naučil se vládnouti nástrojem Paganiniho, začož i jemu lichotivého vyznamenání se dostalo. Barytonové sólo pana dra. Svobody uvedlo nám ve kruh umělcův nového kandidáta umění pěveckého a věru inaugurace včerejší dobře zdařila se. Slečna Tichá vystoupivši poprvé, obdiv téměř vzbudila svou fantasií na píseň „Kde domov můj?“ i bylo nám, jakoby prolulá Vojtěška Zadrabílkova kouznila čarovné zvuky z piana. Došla hlučné pochvaly. Konečně zmíniti se slušno o dvou čtvero-ropěvích, ježto slušně provedli čtyři páni údové tak, že je opakovati museli. Mor.

— Slečna Gab. Hofrichterova, jak známo, žákyně naší slavné B. Podhorské, engažována jest nyní s příznivými výminkami u opery v Cáchách (Aachen).

— Slečně Rose d'Or dostalo se od vévody Ratiborského čestného vyzvání, aby u jeho dvora koncertovala, čemuž umělkyně tato s ochotností vyhověla a velké pochvaly došla.

— Slečna Storchova, Pražanka a zpěvačka dávala před nedávnem v Lipsku hudební akademii, v nížto i její bratr V. Storch, žák zdejšího konservatoria na basu účinkoval.

— Pp. Ferd. Heller a Bed. Smetana zřizují společně ústav hudební, v němž se vyučovati bude hudbě a zpěvu. Zevrubnější zprávu podá denně p. B. Smetana v Řeznické ulici čís. 1385—II.

— Pan Haněl, druhdy kapelník vojenský u rakouského pluku, obdržel kapelnické místo do Rus, kamž se tyto dni odebere.

— Karel Kejkliček, učitel hlavní školy v Náchodě, ředitel kůru a skladatel českých písní, skončil dne 1. března 1863 v 61. roce věku svého. Pohřeb jeho přčetně sprovázený byl nejlepším důkazem, jak byl zesnulý za života miláčkem i obyvatelstva vukolního. Z písní jeho uvádíme zde píseň: „Vol již jednou, vol Helenko!“ od Čelakovského, která ve „Věnci 1839“ tiskem vyšla.

— Nová mše Preyerova provozovala se v Olomúci v pátek dne 21. břez. o 11. hod. v kostele Marie Sněžné při řízení pana Trouсила a spoluúčinkování hudby pluku arcivévody Viléma i slečny Hřimalé, ježto při graduale a offertorium sólové zpěvy v průvodem klarinetu a houslí s výtečným úspěchem zpívala. Hlas její nabyt akustickou stavbou velebného kostela co do zvučnosti velice a téměř veškerí znalcové hudby byli přítomni i s pochvalou sledovali jednotlivé části znamenité skladby této jakož i provedení její.

— Jihoslovanská akademie. Jeho Velič. císař povolil s nejvyšším zavřením od 7. března t. r. zřízení „jihoslovanské akademie“ pro vědy a umění v Záhřebě. Znamenité vlastenecké dary pro tento ústav jsou již upsány.

— Hudebních památek českých od p. Jos. Leop. Zvonare vydávaných vyšel nákladem I. L. Kobra sešit druhý, jenž následující skladby obsahuje: Píseň sv. Vojtěcha z XIII. století — Ranní nápěv z časů Karla IV. — Ranní zpěv z XVIII. století — Ranní zpěv z XVII. století. — Adventní: cantus firmus z časů Karla IV., přítomné zpracování z r. 1573 — Postní, skladba Jana Trogana 1574 — Koleda k. Holan 1693 — Obecní, harmonie nová — Obecní, zpěv z XVIII. století, harmonie nová. Písně tyto jsou z větší části pro čtvero mužských hlasů a neměly by žádnému českoslovanskému zpěv. spolku chyběti. Jsou to hudební památky, na něžto pyšni býti můžeme a ježto každému hudebníku k studiím co nejvřeleji poručujeme. Předplatní cena na 4 sešity obnáší 4 zl., jednotlivý sešit stojí 1 zl. 20 kr. Přejeme tomuto důležitému podniknutí, jimž si p. J. L. Zvonar velkých zásluh dobyde, hojného zdaru.

— Sbírká výtečných měděrytin po p. Holárovi, rodáku našem, budou tedy za 5.000 zl. pro naši vlast zakoupeny. Výtečná řeč dra. Lad. Riegra ve prospěch Holárových rytin rozhodla v 31. sezení zemského sněmu, že zakoupení této sbírky uzavřeno bylo.

Zasláno.

Panu Z. Kolečovskému, řediteli kůru v Praze.

Na „Zasláno“ v čís. 7. „Dalibora“ uveřejněné viděl jste se nucena v „Slavoji“ čís. 6 odpovéditi, čehož potřebu ani nechápu ani nenahlížím.

Nejednalo se mi o žádnou osobnost, tím méně o Vás, jednalo se mi pouze o dobrou věc, a za tou příčinou obrátil jsem se přímo k slav. ředitelství svato-Janského dědictví, maje za to, že mu na důkladnosti onoho díla nejvíce záleží.

Vyzýváte mne, abych Vám několik znalců jmenoval, kteří by o upravení kancionálu se starati měli, a totož jest věcí velmi podivnou. Praha chová takých pánů nemalý počet, které Vy zajisté tak dobře znáte jako já. Trvám ostatně na svém prvéjším výroku o tomto díle, a bude-li to Vaše žádost, neopomenou své poznámky, týkající-se upravení řečeného podniknutí uveřejniti.

Konečně jest mně nápadno, že se ptáte po mém jménu. Či domníváte se snad, že to, co jsem veřejně pronesl, přestane býti pravdou, jakmile se dozvíte, kterak se jmenuji? Slavné redakci „Dalibora“ jest moje jméno známo, a myslíte-li, že jsem nepravdu mluvil, vyvolte sobě několik pánů soudců, a pak-li k Vašemu prospěchu rozhodnou, buďte ujistěn, že své jméno nezatajím a své náhledy nejenom hájiti, ale i odůvodniti neopomenou. ý.

Listárna.

Panu J. V. v Hostomicích. Račte nám častěji dopisovati. — Došlé nás dopisy příště.